

Nikola Pecková 2018

**Biogeografická a ekologická evoluce jihoamerických cichlid *Krobia*,
Aequidens a *Cichlasoma*: taxon cyklus v Amazonii?**

bakalářská práce

posudek oponenta

Bakalářská práce Nikoly Peckové nazvaná „Biogeografická a ekologická evoluce jihoamerických cichlid *Krobia*, *Aequidens* a *Cichlasoma*: taxon cyklus v Amazonii?“ má (v rozporu s tím, co je uvedeno v citaci práce) 24 stran a to včetně čtyř stran, které zabírá seznam literatury o 32 položkách. Součástí textu je 9 vyobrazení převzatých z jiných zdrojů.

Jedná se o práci rešeršní, přesněji „rešerši nepublikovaných výsledků školitele“, takže ne zcela běžný žánr, která kombinuje obecnou část, věnovanou konceptu taxon cyklu s částí specializovanou, popisující fylogenezi, rozšíření a biologii tří skupin cichlid v Amazonii s cílem demonstrovat, že tyto skupiny procházejí taxon cyklem.

Text práce je názornou ilustrací principu strašidelného údolí (*uncanny valley*). Tváří se jako odborný text, čte se jako odborný text, ale člověk se při čtení nemůže zbavit dojmu, že něco je špatně. Jednotlivé odstavce textu působí jako pasáže přehledové práce publikované v odborném časopise zaměřeném na biogeografii přeložené automatickým překladačem a následně zbavené do očí bijících chyb. K tomuto dojmu mě vede množství nesmyslných nebo špatně srozumitelných, ale vědecky znějících slov (např. „zkompilovat“ nebo „diferenciován“) a formulací (např. „komplexní teorie taxon cyklu se nejevila snadno testovatelná“ nebo „taxon cykly mají čtyři fáze průběhu vývoje“). V textu se vyskytují i anglická slova (např. *pattern* nebo *input*). Nevím, jestli jde o důsledek autorčiny snahy znít vědecky, nebo použití automatického překladače, ale přinejmenším některé části rešerše takto vznikly. Například první tři věty úvodu rešerše jsou překladem prvních tří vět úvodu přehledové práce Ricklefs & Bermingham (2002), publikované v *Global Ecology & Biogeography*. Rovněž druhý odstavec úvodu rešerše (počínaje druhou větou) je z větší části překladem třetího odstavce úvodu této práce. Zaujme rovněž přítomnost nestandardních českých překladů zavedených pojmů nebo nepřítomnost českých názvů zvířat, například Rovnovážná teorie ostrovní biogeografie je nazývána „Teorie rovnováhy ostrovní biogeografie“, pištcí jsou prostě „ptáci rodu *Pachycephala*“.

Text obsahuje četné známky kvapného sepisování. To se projevilo například nesjednoceným formátem citací v textu i v seznamu literatury. Citace Jönsson et al. (2014), která se v textu objevuje celkem desetkrát, je psána menším fontem než veškerý ostatní text v práci. Výčty autorů anglicky psaných prací v seznamu literatury obsahují českou spojku „a“ namísto anglického „and“ nebo ampersandu („&“). Text obsahuje velké množství gramatických a stylistických chyb a překlepů.

Stejně jako forma, ani rozsah práce není tím nejdůležitějším, ale v tomto případě se nad ním musím pozastavit. Když jsem z práce extrahoval samotný text, dospěl jsem, při

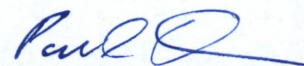
velkorysém fontu Times New Roman 12 a řádkování 1,5, k pouhým devíti stranám textu. Nejsem fanouškem dlouhých opusů, ale rešeršní práce by měla být delší.

První část práce, která je obecně-rešeršní rozhodně nepokrývá taxonomickou a geografickou diverzitu živočišných skupin, na kterých byl taxon cyklus studován. Z nedávných prací chybí příklad studie, zabývající se taxon cykly u pakřížáků na ostrovech Polynésii (Gillespie et al., 2017), rákosníků (*Nesillas*) na Madagaskaru a Komorských ostrovech (Fuchs et al., 2016), květomilů na Havajských ostrovech (Ricklefs, 2017), krejčířů (*Artisornis*) ve východní Africe (Bowie et al., 2017) nebo mravenčíků (*Rhegmatorhina*) v Amazonii (Ribas et al., 2018). Není tedy pravda, co se píše na několika místech textu (str. 2, 9, 20), že existuje pouze jedna práce, která se zabývá taxon cykly v kontinentálním měřítku (Hoagstrom et al., 2014). Po této části následuje kratičká část nazvaná Cíle práce a rozsáhlejší třetí část, která je tím nejlepším a zároveň nejproblematictější pasáží celého textu. Tato část je psána mnohem srozumitelnějším jazykem, obsahuje mnohem méně chyb a s využitím adekvátní obrazové přílohy docela přesvědčivě argumentuje, že amazonské cichlidy *Kribia*, *Aequidens* a *Cichlasoma* procházejí taxon cyklem. Problémem této části práce je samotný žánr. Autorka obdržela od svého školitele veškeré podklady – fylogenetický strom, mapu a informace o biologii těchto ryb – a úkol sepsat, co si (školitel) myslí o jejich evoluci. Bakalářská práce nemusí být analýzou vlastních dat, může být analýzou cizích dat nebo rešerší, ale tohle není ani jedno ani druhé, tohle je jen popis cizích výsledků bez jakékoli diskuse (tato pasáž textu neobsahuje jedinou citaci). Čtvrtá část je pouhým stručným shrnutím části předchozí. Závěr je jakýmsi pokusem o diskusi o dvou odstavcích a vzhledem k množství chyb musel být sepsán na poslední chvíli, než bylo třeba text vytisknout a nechat svázat.

V závěru posudku je zvykem konstatovat, že přes uvedené nedostatky práce splňuje požadavky kladené na bakalářské práce na Katedře zoologie PřF JU, ale v tomto případě si tím nejsem jistý. Z práce číší nezáměr autorky o danou problematiku a to, že práci věnovala velmi málo času. Obecně-rešeršní část je obsahově i formálně na velmi nízké úrovni a specializovaná část je spíš převedení myšlenek školitele do psané podoby než čímkoli jiným. Tato část je psaná srozumitelně a přesvědčila mě o tom, o čem se snaží čtenáře přesvědčit, ale citelně postrádá jakoukoli diskusi.

Otázku, zda práce podobného rozsahu a obsahu a tohoto žánru splňuje požadavky kladené na bakalářské práce na Katedře zoologie, ponechávám k diskusi členům komise.

V Českých Budějovicích, 17. 5. 2018

RNDr. Pavel Duda, Ph.D.